

Taula d'avaluació de proves

La prova...	Recolza que... <i>Proposició 1</i>	Específica	Fiable	Suficient
	<i>Perquè...</i>	✓		
	<i>Perquè...</i>	✓	✓	
	<i>Perquè...</i>	✓		
	<i>Perquè...</i>	✓	✓	✓
La prova...	Recolza que ... <i>Proposició 2</i>	Específica	Fiable	Suficient
	<i>Perquè...</i>	✓		
	<i>Perquè...</i>	✓	✓	
	<i>Perquè...</i>	✓		
	<i>Perquè...</i>	✓	✓	✓
En conseqüència,				
Considerem que...				
Perquè les proves són més Específiques/Fiables/Suficients				
Tenim una certesa del% perquè.....				
Específica: Les dades recolzen més aquesta interpretació que qualsevol altra. <i>Podria igualment donar suport a l'altra proposició?</i>		Antiexemple: Si dic que els ocells han evolucionat dels dinosaures i ho argumento en base a que ambdós tenen cèl·lules, aquesta prova no és específica: tots els éssers vius tenen cèl·lules. Per tant, aquesta prova de fet recolza igualment que els ocells han evolucionat de les plantes. No és específica.		
Fiable: Les dades són consistents, reproduïbles i tenen la precisió adequada per l'afirmació que fem. <i>La mesura podria haver donat un altre resultat diferent? S'han fet rèpliques?</i>		Antiexemple: Si defenso que existeix una partícula subatòmica a partir de la senyal d'un espectre que succeeix només algunes vegades i està per sota del límit de detecció de l'aparell, la prova no és fiable: hauria de succeir cada vegada (o el model hauria d'explicar perquè no succeeix cada cop) i hauria de ser mesurable.		
Suficient: Les dades són de diferents tipus, contrasten totes les prediccions possibles del model que proposem, sense ignorar o deixar de comprovar coses o dades disponibles. <i>Hi ha alguna dada rellevant que se n'hauria pogut obtenir i no hi és? Dóna la sensació que s'han escollit només les dades favorables?</i>		Antiexemple: Si afirmo que dos continents van estar junts en el passat basant-me només en la distribució dels fòssils, però sense usar la comparació dels tipus de roques a cada continent, aquesta prova no és suficient: és necessari comprovar si la disposició de les roques també s'ajusta al model que proposem. No usar o contrastar totes les prediccions possibles del model provoca que l'argumentació sigui insuficient.		

Descripció:

Organitzador gràfic per a l'avaluació de proves. Es mostra la taula per a una avaluació de dues proposicions amb 4 proves, però poden incrementar-se a demanda.

Propostes d'aplicació:

- Usar-com a suport per a l'avaluació de proves prèvia a un debat, fixant o no les proposicions que s'han d'avaluar.
- Dos equips avaluen respectivament les proves que aporta l'altre amb ajuda de l'organitzador gràfic.
- Usar-com a eina d'anàlisi del discurs de Conclusions d'articles o textos d'Història de la Ciència.
- Els criteris de fiabilitat, especificitat i suficiència poden usar-se com a iniciadors per treballar les fal·làcies i els biaixos cognitius.

Publicacions relacionades:

- Jiménez-Aleixandre, M.P. (2010). 10 ideas clave. Competencias en argumentación y uso de pruebas. Barcelona: Graó.
- Diseño y caracterización de un Proyecto de Indagación alrededor de la Evolución Humana y la Paleontología.

Investigación en la escuela (2016) 90, 49-71. Jordi Domènech-Casal.

- *Mueve la Lengua, que el cerebro te seguirá. 75 acciones lingüísticas para enseñar a pensar Ciencias*. Barcelona (Graó) Jordi Domènech Casal (2022). Premi Joan Profitós d'assaig Pedagògic. <https://wp.me/p25seH-ZR>

